

Hazard wśród dzieci i młodzieży

Młodzież należy do grupy, która jest w sposób szczególny narażona na podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym nałogowy hazard. Wśród dzieci i młodzieży do 18 r.ż. obserwuje się najwyższy, w porównaniu z innymi grupami wiekowymi, odsetek osób zagrożonych uzależnienia od hazardu – 12,3% (raport CBOS z 2012 r.). To, że młody człowiek nie gra w kasynie, czy nie obstawia wyników totalizatora piłkarskiego nie oznacza, że nie uprawia hazardu! Wszystkie gry i zakłady, np. gry na automatach, bingo, telebingo, loterie pieniężne, promocyjne i fantowe, zdrapki, w których stawką są pieniądze lub inne dobra materialne, są hazardem. Granie na samym początku dostarcza ekscytacji, staje się okazją do zdobycia uznania otoczenia, wypełnia czas wolny. Bardzo szybko może się jednak okazać, że hazardowe granie jest próbą poradzenia sobie z emocjami i ucieczką od problemów rzeczywistości.

Czynniki ryzyka:

Środowiskowe:

- obecność hazardu i/lub innych uzależnień w rodzinie, problem przemocy w rodzinie
- przykładanie przez rodzinę dużej wagi do wartości materialnych
- doświadczanie trudnych i traumatycznych przeżyć (śmierć bliskiej osoby, poważny wypadek, choroba własna lub członka rodziny, nadużycia seksualne, przemoc fizyczna lub psychiczna)

Psychologiczne:

- niska lub niestabilna samoocena
- impulsywność
- trudności z kontrolowaniu swoich nastrojów
- trudności w relacjach i kontaktach interpersonalnych
- niskie umiejętności radzenia sobie ze stresem
- podatność na wpływy zewnętrzne

Inne:

- wiek (na uzależnienie od hazard bardziej podatne są osoby młode do 34 r.ż.)
- reklamy, promocje, karty gracza, łatwy dostęp do tego typu rozrywki
- problemy finansowe

Czynniki chroniące przed uzależnieniem m od hazardu:

- stabilne i bezpieczne środowisko życia (zwłaszcza rodzina)
- dobre relacje z dorosłymi i środowiskiem rówieśniczym
- pozytywna samoocena
- umiejętności w radzeniu sobie ze stresem

Kiedy trzeba zacząć się niepokoić?

Jeżeli nastolatek gra okazjonalnie i w każdej chwili może z tego zrezygnować nie odczuwając przymusu grania, oznacza to, że na tym etapie hazard nie stwarza zagrożenia. Warto jednak, mimo wszystko, obserwować dziecko i rozmawiać z nim o tym, z jakimi konsekwencjami i zagrożeniami wiąże się uprawianie hazardu. Jeżeli hazardowe granie zaczyna mieć decydujący wpływ na samopoczucie dziecka i jego zachowanie oznacza to, że mamy powody do niepokoju. Warto również przeanalizować własną postawę wobec hazardu. Być może sami regularnie gramy w loterie, zdraпки, etc. Dobrze byłoby to wówczas ograniczyć lub wręcz zaprzestać grania w ogóle. Wskazane jest oczywiście podejmowanie rozmów z dzieckiem o tym, jakie hazard niesie za sobą zagrożenia i dlaczego jest tak niebezpieczny w młodym wieku. Rozmowy nie powinny się jednak ograniczać do rodzicielskiego edukowania. Mają przede wszystkim służyć budowaniu dobrego kontaktu i relacji z dzieckiem (dobre, zapewniające poczucie bezpieczeństwa relacje z najbliższym otoczeniem należą do jednych z podstawowych czynników zabezpieczających przez uzależnieniem) i pomóc w lepszym rozumieniu jego trudności. Zaleca się jednocześnie uważne przyglądanie się nastrojom nastolatka i symptomom wskazującym na to, że może sięgać po środki psychoaktywne. Hazard może bowiem sprzyjać uzależnieniom od alkoholu, narkotyków, nikotyny. Uzależnienie od hazardu może prowadzić również do depresji.

Niepokojące symptomy:

- zmiany w zachowaniu (nerwowość, rozdrażnienie, zniecierpliwienie, niepokój, trudności w zasypianiu, senność w ciągu dnia)
- zwiększenie częstotliwości prośb o pożyczanie pieniędzy
- zadłużanie się
- wycofywanie się z kontaktu z rodziną
- pogorszenie się wyników w nauce
- niewyjaśnione nieobecności w szkole i w domu
- chwalenie się wygraną
- kłamstwa, drobne oszustwa i kradzieże w domu, w szkole
- poświęcanie dużej ilości czasu na przeglądanie prasy i stron internetowych z wynikami zakładów
- częste używanie takich słów jak „zakłady”, „obstawiać”, „bukmacher”, chętnie rozmawianie o hazardzie, grach
- sprzedawanie rzeczy osobistych pod pozorem ich utraty (zagubienia, kradzieży)
- nierozliczanie drobnych i większych kwot pieniędzy przeznaczonych na konkretne zakupy (nieoddawanie reszty)

Pytania, na które warto szukać odpowiedzi podczas rozmowy z dzieckiem:

- czy dziecko czuje potrzebę grania i myśli o nim, nawet jeżeli nie gra?
- czy wydaje na nie coraz więcej pieniędzy?
- czy czuje czasami taką silną potrzebę, żeby zdobyć pieniądze, że nawet myśli że mogłoby ukraść?
- czy granie staje się na tyle ważne, że inne sprawy, w tym szkoła traci na znaczeniu?
- czy czuje, że grając zaczyna czuć przyjemny dreszczyk emocji i ma potrzebę powtarzania tego doświadczenia?
- czy zdarza dziecku przeznaczyć pieniądze np. na przejazdy na granie?

Odpowiedź twierdząca na którekolwiek z powyższych pytań powinna wzbudzić naszą czujność.

Gdzie szukać pomocy?

Poradnia online na stronie internetowej: www.uzaleznieniabehawioralne.pl. Zadając pytanie konsultantowi można anonimowo i bezpłatnie uzyskać pomoc w przypadku pojawienia się podejrzenia o podpadanie w uzależnienie od hazardu oraz inne uzależnienia behawioralne.